

ESG VÝKONNOSŤ VYBRANÝCH PODNIKOV Z ODVETVIA AUTOMOBILOVÉHO PRIEMYSLU

ESG PERFORMANCE OF SELECTED COMPANIES IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY

OLIVER KOVÁCS

Ing. Oliver Kovács, Ekonomická fakulta univerzity M. Bela v Banskej Bystrici,
Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica, oliver.kovacs77@gmail.com

HUSSAM MUSA

prof. Ing. Hussam Musa, PhD., Ekonomická fakulta univerzity M. Bela v Banskej Bystrici,
Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica, hussam.musa@umb.sk, ORCID: 0000-0002-4492-
8770

Abstract: *The paper deals with the analysis of ESG performance of selected companies from the automotive industry. The aim of the paper is to evaluate the ESG performance of companies from the automotive industry in the environmental, social and governance areas based on the analysis of non-financial reporting from the period 2021–2023 and subsequently propose recommendations where individual companies should improve based on a comparison of ESG performance with companies from the same industry. The subject of the paper is the ESG performance of selected companies and the object of the paper are selected companies from the automotive industry that are affected by the legal obligation to publish sustainability reports. The paper uses both qualitative and quantitative research. The literary and historical-logical methods were used in the processing of theoretical foundations. In the next part of the paper, methods such as analysis, synthesis, comparison, deduction, abstraction, generalization and graphical methods were used. The paper used secondary sources, mainly annual reports, sustainability reports, codes of ethics and remuneration reports. The paper identifies differences in the ESG performance of the companies studied, identifies their weaknesses and presents recommendations for individual companies to improve performance in individual areas - environmental, social and governance.*

Keywords: automotive industry, ESG reporting, ESG performance, sustainable business, sustainability reporting

JEL Classification: G34, M14, O35, Q56

ÚVOD

Tému tohto príspevku sme si vybrali najmä na základe jej aktuálnosti a dôležitosti. Celosvetové problémy ako globálne otepľovanie, zmeny klímy, stále častejšie sa opakujúce extrémne počasia, vyčerpávanie prírodných zdrojov, či sociálna nespravodlivosť predstavujú riziko pre možnosť naplnenia budúcich životných potrieb pre ďalšie generácie. Významný

podiel na týchto negatívnych vplyvoch majú aj podnikateľské subjekty a ich činnosť. Vďaka zvýšenému záujmu stakeholderov v tejto oblasti sa však v posledných rokoch rýchlo dostávajú do popredia prvky spoločensky zodpovedného a udržateľného podnikania, ktoré sa stále častejšie stávajú integrovanou súčasťou cieľov a stratégií podnikov. Jedným z nástrojov na dosiahnutie cieľa udržateľného podnikania je aj nefinančné vykazovanie podnikov o environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia – ESG reporting a meranie ESG výkonnosti podnikov, ktorému sa budeme v tomto príspevku venovať.

Príspevok sa zaoberá analýzou ESG výkonnosti vybraných podnikov z odvetvia automobilového priemyslu. Cieľom príspevku je na základe analýzy nefinančného výkazníctva z obdobia rokov 2021–2023 vyhodnotiť ESG výkonnosť podnikov z odvetvia automobilového priemyslu v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia a následne navrhnúť odporúčania, kde by sa mali jednotlivé podniky zlepšiť na základe komparácie ESG výkonnosti s podnikmi z rovnakého odvetvia.

V prvej časti príspevku sa budeme zaoberať vybranými základnými teoretickými východiskami nefinančného výkazníctva. Venujeme sa tu vývoju legislatívneho rámca pre nefinančné vykazovanie v Európskej únii, charakterizujeme nefinančné výkazníctvo – ESG reporting ako taký a zdefinujeme aj pojem ESG výkonnosť podniku. V druhej časti príspevku sa budeme venovať cieľu práce, metodike práce a metódam skúmania. Posledná časť príspevku je venovaná analýze nefinančného vykazovania vybraných podnikov a vyhodnoteniu ESG výkonnosti podnikov pri vybraných ukazovateľoch. Vytvoríme tiež jednotný rating zameraný na ESG výkonnosť v jednotlivých oblastiach a identifikujeme slabé miesta v porovnaní s ostatnými podnikmi, na ktoré sa odporúčime podnikom zamerať s cieľom zvýšenia ich výkonnosti v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia.

1. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ SKÚMANEJ PROBLEMATIKY

Koncepcia spoločensky zodpovedného podnikania a udržateľného podnikania spoločne so zvýšeným záujmom o dopady činností podnikov zo strany stakeholderov podmienili vznik tzv. vykazovania podnikov o udržateľnosti, ktoré sa často označuje aj pojmom ESG reporting, či nefinančné výkazníctvo. Ide o legislatívnu povinnosť podnikov vykazovať o dopadoch svojich činností a výkonnosti podniku v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia. Na nové požiadavky trhu, potrebu väčšej transparentnosti a prepojenie s udržateľnosťou reagovala aj Európska komisia, ktorá postupne implementovala ambiciózne environmentálne a sociálne ciele. 25. septembra 2015 prijala Organizácia spojených národov globálny rámec pre udržateľný rozvoj s názvom Agenda 2030, ktorý obsahuje 17 hlavných cieľov udržateľného rozvoja – tzv. SDGs (sustainable development goals). O pár dní neskôr, 5. októbra 2015, Európska únia schválila tzv. Parížsku dohodu, ktorá bola prijatá na základe Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy. Cieľom tejto dohody je presmerovať finančné prostriedky na znižovanie emisií skleníkových plynov a zamerať sa na zmenu klímy. V nasledujúcej časti sa budeme zaoberať legislatívnym rámcom pre nefinančné vykazovanie v EÚ a zdefinujeme a bližšie charakterizujeme oba z pojmov ESG reporting a ESG výkonnosť podniku.

1.1 Legislatívny rámec pre nefinančné výkazníctvo v EÚ

Pojem ESG reporting alebo vykazovanie o udržateľnosti je v legislatíve Európskej únie pomerne novým pojmom, ktorého právna úprava sa dynamicky rozvíjala najmä v posledných rokoch.

Zlomovým bodom pre oblasť vykazovania nefinančných informácií v Európskej únii bolo prijatie Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/95 z 22.10.2014, ktorá sa označuje aj ako Non-financial reporting directive (NFRD). Táto smernica predstavovala v kontexte

zverejňovania nefinančných informácií prechod od dobrovoľného prístupu k regulovanému tým, že stanovila nové minimálne štandardy pre podávanie správ o environmentálnej a sociálnej oblasti. Konkrétnejšie sa zaoberala najmä manažmentom zamestnancov, rešpektovaniu ľudských práv a boju proti aktívnej a pasívnej korupcii. Európska únia zvolila ako regulačný nástroj formu smernice, ktorá má tú výhodu, že umožňuje členským štátom individuálne adaptovať jej obsah spôsobom, ktorý najlepšie vyhovuje každému národnému systému, pri zachovaní medzinárodne porovnateľného vykazovania. NFRD smernicu musela každá členská krajina transponovať do svojho právneho systému do 6. decembra 2016 (Mio et al., 2024).

Podľa Tascione et al. (2024) došlo po zavedení NFRD smernice aj k výraznému nárastu počtu zverejňovaných nefinančných výkazov. Napriek tomu však existovali aj isté negatíva a nedostatky, ktoré spočívali najmä v slabej porovnateľnosti a nízkej dôveryhodnosti zverejňovaných správ. Na vyriešenie týchto nedostatkov Európska komisia prijala novú Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2022/2464, ktorá zmenila niektoré články predošlej NFRD smernice a bežne je označovaná ako smernica CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive.

Cieľom Európskej únie je prostredníctvom CSRD dosiahnuť väčšiu transparentnosť, porovnateľnosť a uniformitu zverejňovania nefinančných informácií podnikov. V súlade s touto smernicou sa nefinančné vykazovanie o otázkach udržateľnosti stalo povinne integrovanou súčasťou správy o hospodáraní, ktorá je súčasťou výročnej alebo konsolidovanej účtovnej závierky. Týmto prakticky došlo k uvedeniu nefinančných informácií na rovnakú úroveň akú mali dovtedy finančné informácie (Mio et al., 2024).

V júni 2020 bolo poslancami Európskeho parlamentu schválené nariadenie o tzv. EÚ taxonómii. Cieľom tohto nariadenia je podpora udržateľných činností a prechod na ekologické investície. Ide o rámec a spoločný klasifikačný systém pre celú Európsku úniu, ktorý určuje aké činnosti možno považovať za environmentálne udržateľné. Bolo definovaných šesť hlavných cieľov v oblasti ochrany životného prostredia, ktorými sú: zmiernenie klimatických zmien, adaptácia na zmenu klímy, ochrana vodných a morských zdrojov, prechod na obehové hospodárstvo, prevencia a kontrola znečisťovania, ochrana a obnova biodiverzity. Na základe tohto nariadenia možno označiť ekonomickú činnosť za environmentálne udržateľnú v prípade, že prispieva k dosiahnutiu najmenej jedného z týchto cieľov a zároveň neohrozuje dosiahnutie iného z týchto cieľov. Okrem tohto princípu nepoškodzovania musia posudzované činnosti spĺňať aj podmienku rešpektovania ľudských práv a práv zamestnancov (Európsky parlament, 2020).

1.2 ESG reporting

Koncepcia spoločensky zodpovedného podnikania, koncepcia udržateľného podnikania a zvýšený záujem stakeholderov o dopady činností podnikov spoločne podmienili vznik nefinančného výkazníctva – ESG reportingu. Názov ESG predstavuje akronym zo začiatkových písmen anglických názvov troch oblastí, ktorých sa dotýka nefinančné vykazovanie. Sú nimi environmentálna oblasť (E-environmental), sociálna oblasť (S-social) a oblasť riadenia (G-governance).

Podľa Agbakwuru et al. (2024) sa ESG reporting vzťahuje na vykazovanie a zverejňovanie výkonnosti a postupov spoločnosti v oblasti životného prostredia, sociálnych vecí a riadenia. Khichi (2024) definuje ESG reporting ako druh zverejňovania podnikových informácií, ktorého cieľom je poskytnúť zainteresovaným stranám informácie o výkone a vplyve podniku v kontexte udržateľnosti. ESG reporting je nástroj na komunikáciu záväzkov podniku voči zodpovednému firemnému správaniu, so zvýšeným dôrazom na udržateľnosť, etické postupy a sociálny vplyv (Aziz, Alshdaifat, 2024). Podľa Mbhalati a Masehela (2024) predstavuje ESG

reporting formu poskytovania informácií o environmentálnom, sociálnom vplyve a vplyve riadenia podnikov. Sonko a Sonko (2023) definujú ESG reporting ako vykazovanie o environmentálnych, sociálnych a riadiacich kritériách daného podniku, ktoré určujú jeho udržateľnosť. Podľa najväčšej poradenskej agentúry na Slovensku PwC (2025) je ESG report správa, ktorá sa zaoberá dosahmi činností podnikov alebo organizácií na životné prostredie, sociálnu oblasť a oblasť riadenia a vedenia firiem. Je to nástroj slúžiaci na komunikáciu so skeptickými pozorovateľmi, ktorý podniky používajú v snahe ich presvedčiť, že kroky, ktoré subjekty podnikajú, sú úprimné.

ESG reporting umožňuje podnikom otvorene zdieľať so stakeholdermi množstvo informácií o ich vplyve na životné prostredie, aktivitách v sociálnej oblasti a praktikách riadenia spoločnosti. Podniky takýmto spôsobom prejavujú záujem o zainteresované subjekty, zvyšujú svoju dôveryhodnosť a zlepšujú vzájomné vzťahy so stakeholdermi prostredníctvom zverejňovania svojich ESG reportov. Ďalšou výhodou podávania nefinančných výkazov je aj zlepšenie ziskovosti podniku, ktorá bola dokázaná vo viacerých štúdiách (Mbhalati, Masehela, 2024).

Dôležitosť ESG reportingu si uvedomujú aj samotné podniky, čo sa prejavuje aj na množstve zverejňovaných nefinančných výkazov. Podľa Mbhalati a Masehela (2024) v roku 2021 zverejňovalo nefinančné výkazy až 96% podnikov z G250. Khichi (2024) uvádza, že v roku 2022 zverejnilo svoje ESG reporty až 92% najväčších korporácií na svete, čo predstavuje až 72% nárast oproti roku 2011.

1.3 ESG výkonnosť

Podľa D'Allura et al. (2025) môžeme ESG výkonnosť definovať ako viacerozmerný konštrukt odrážajúci schopnosť firmy riadiť environmentálne, sociálne a riadiace zodpovednosti s cieľom vytvoriť dlhodobú hodnotu a dôveru zainteresovaných strán. Predstavuje integrované meradlo spájajúce zodpovedné správanie spoločnosti s hodnotou a ziskovosťou podniku. Bashir et al. (2023) definujú ESG výkonnosť ako vzťah organizácie k jej ekologickému prostrediu, ako aj jej koexistenciu a interakciu s inými populáciami a ľudskými bytosťami. Christiavan et al. (2026) definujú ESG výkonnosť ako schopnosť spoločnosti kontrolovať environmentálny vplyv, plniť sociálne záväzky a uplatňovať dobrú správu vecí verejných. Táto zodpovednosť sa odráža aj v tom, ako dobre sú organizácie ochotné a schopné začleniť rozmer udržateľnosti do operačného a strategického rozhodovania. Silná výkonnosť v oblasti ESG zvyčajne odráža zodpovedné využívanie zdrojov, rešpektovanie pracovných práv a zapojenie zainteresovaných strán, transparentnosť a riadny dohľad. Bindeeba et al. (2025) vo svojej práci uvádzajú, že ESG výkonnosť podniku predstavuje schopnosť podniku vytvárať hodnotu, a zároveň spĺňať očakávania stakeholderov v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia.

2. CIEĽ A METODIKA

Cieľom príspevku je na základe analýzy nefinančného výkazníctva vyhodnotiť ESG výkonnosť podnikov z odvetvia automobilového priemyslu v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia a následne navrhnúť odporúčania, kde by sa mali jednotlivé podniky zlepšiť na základe komparácie ESG výkonnosti s podnikmi z rovnakého odvetvia. Predmetom skúmania príspevku je ESG výkonnosť vybraných podnikov a objektom skúmania sú vybrané podniky z odvetvia automobilového priemyslu, ktorých sa dotýka zákonná povinnosť zverejňovania výročných správ.

Výber objektov skúmania sme realizovali na základe posúdenia tradície nefinančného výkazníctva v jednotlivých krajinách. Jednou z krajín, ktorá prebehla legislatívu EÚ v oblasti vykazovania správ o udržateľnosti je Švédsko, a preto bol vybraný podnik Volvo Car Group.

Na druhej strane krajinou, ktorá implementovala do svojej legislatívy povinnosť nefinančného vykazovania až transpozíciou smerníc EÚ bolo napríklad Nemecko, z ktorého sme vybrali Mercedes-Benz Group. Tretím podnikom, ktorého nefinančné vykazovanie sme v práci analyzovali bol Volkswagen Group, ktorého dcérska spoločnosť Volkswagen Slovakia, a.s. je jedným z najväčších zamestnávateľov a prispievateľov do verejných rozpočtov na Slovensku.

V prvej časti príspevku sme pri spracovaní teoretických východísk využili literárnu metódu. Pri vymedzení nefinančného výkazníctva a ESG výkonnosti sme využili metódu analýzy. Vychádzali sme z odbornej a vedeckej literatúry od domácich a zahraničných autorov, z vedeckých časopisov a indexovaných databáz.

V druhej časti príspevku sme realizovali kvalitatívny aj kvantitatívny výskum, pri ktorom sme analyzovali sekundárne zdroje z obdobia rokov 2021–2023. Analyzovali sme najmä výročné správy, správy o udržateľnosti, etické kódexy, správy o odmeňovaní a iné dostupné dokumenty vybraných podnikov. Pri výbere ukazovateľov pre jednotlivé oblasti nefinančného vykazovania sme použili metódu abstrakcie. Následne sme s použitím základných štatistických metód a metódy komparácie porovnávali a hodnotili ESG výkonnosť podnikov pri vybraných ukazovateľoch. S použitím metódy bodového hodnotenia sme vyhodnocovali výkonnosť podnikov pri jednotlivých ukazovateľoch v rozsahu 0-3 body, ktoré sme udeľovali na základe benchmarkingu, teda porovnaním s najlepším z vybraných podnikov pri danom ukazovateli a so zreteľom na plnenie základného cieľa. Najvyšším možným hodnotením, ktoré sme udeľovali boli 3 body, ktoré podnik získal, ak dosiahol pri danom ukazovateli najlepšie merateľné výsledky a splnil zároveň základný cieľ (napríklad znižovanie emisií alebo zvyšovanie podielu žien v manažmente). V prípade, že podnik dosiahol najlepší výkon, ale nespĺnil základný cieľ, tak sme mu hodnotenie znižovali na 2 body. Za najhorší výkon medzi sledovanými podnikmi sme udeľovali 1 bod a ak podnik kvantitatívne údaje pre daný ukazovateľ nezverejňoval, tak sme ho hodnotili 0 bodmi. S použitím metódy váhovania sme priradili každému z ukazovateľov váhu na základe dôležitosti pre zainteresované subjekty. Na určenie váh pre jednotlivé ukazovatele aj pre jednotlivé oblasti E, S a G, a teda určenie dôležitosti pre stakeholderov, sme využili výsledky veľkého celosvetového prieskumu podniku Volvo Cars, ktorý sa zaoberal hlavnými ESG záujmami všetkých skupín stakeholderov. Výsledkom tohto prieskumu je zoznam hlavných ESG záujmov pre každú skupinu stakeholderov, ktoré sme priradili do jednotlivých oblastí E, S a G. Na základe početnosti výskytu a podielu na celkovom počte hlavných ESG záujmov stakeholderov sme následne vypočítali váhy pre jednotlivé ukazovatele a váhy pre jednotlivé oblasti. Tieto váhy sme s využitím metódy generalizácie použili pre všetky sledované podniky, keďže všetky pôsobia celosvetovo a sú z rovnakého odvetvia. Následne sme s použitím váženého aritmetického priemeru vypočítali hodnotenie výkonnosti vybraných podnikov v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia.

Komparáciou s priemerným hodnotením sledovaných podnikov pri jednotlivých ukazovateľoch sme identifikovali slabé miesta a s využitím metód syntézy, indukcie a dedukcie sformulovali odporúčania na zlepšenie ESG výkonnosti pre jednotlivé podniky. V závere druhej časti sme na základe hodnotenia výkonnosti podnikov pre jednotlivé oblasti vytvorili jednotný ESG rating sledovaných podnikov.

3. VÝSLEDKY A DISKUSIA

V nasledujúcej časti príspevku sa budeme zaoberať analýzou a hodnotením ESG výkonnosti sledovaných podnikov pri vybraných ukazovateľoch v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia. Okrem toho identifikujeme slabé stránky v ESG výkonnosti jednotlivých podnikov v každej z oblastí, na ktoré sa odporučíme podnikom zamerať s cieľom zlepšenia.

3.1 Analýza výkonnosti podnikov v environmentálnej oblasti a identifikácia slabých stránok

V environmentálnej oblasti sa zameriame na analýzu a hodnotenie výkonnosti podnikov pri ukazovateľoch množstvo emisií CO₂ z výfukových plynov, množstvo emisií CO₂ z materiálu, podiel predaja plne elektrických (BEV) vozidiel, odber vody a množstvo odpadu určeného na likvidáciu. Následne priradíme váhy jednotlivým ukazovateľom na základe dôležitosti pre stakeholderov a porovnáme výkonnosť jednotlivých výrobcov v environmentálnej oblasti. Pre lepšiu porovnateľnosť s ostatnými podnikmi budeme v prípade Mercedes-Benz Group v environmentálnej oblasti pracovať s dátami divízie Mercedes-Benz Cars, ktorá sa zaoberá výrobou osobných automobilov. Hodnotenie výkonnosti podnikov v environmentálnej oblasti spolu s priemerným hodnotením za jednotlivé ukazovatele a priemerným hodnotením jednotlivých podnikov sú uvedené v Tabuľke 1.

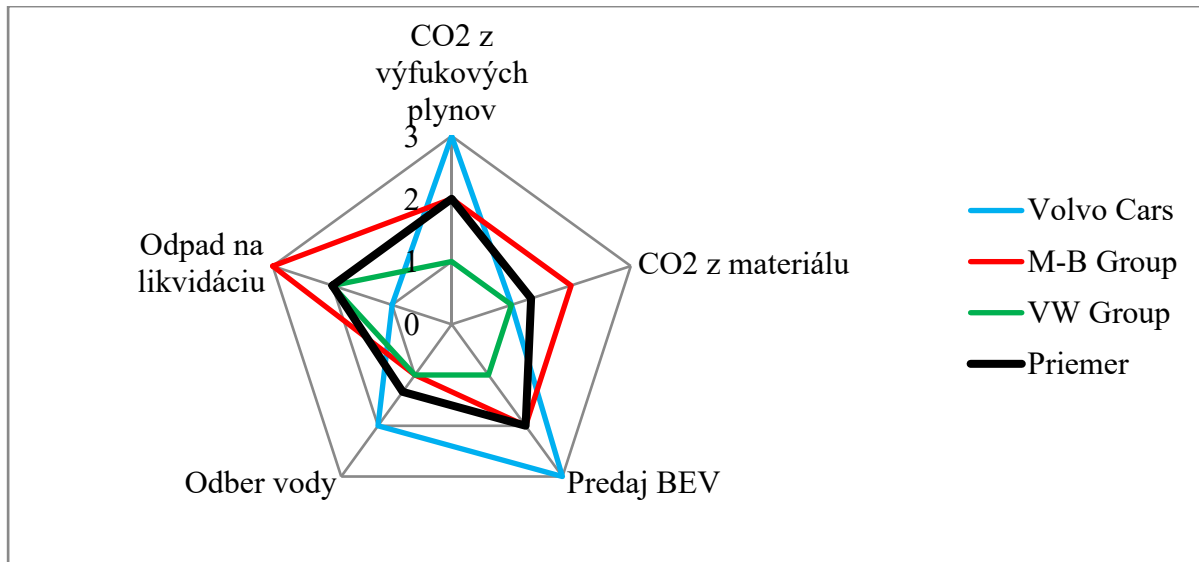
Tabuľka 1: Hodnotenie výkonnosti podnikov v environmentálnej oblasti

Podnik Ukazovateľ	Volvo Cars	M-B Group	VW Group	Váha	Priemer
CO ₂ z výfukových plynov	3	2	1	0,3	2,00
CO ₂ z materiálu	1	2	1	0,3	1,33
Predaj BEV	3	2	1	0,2	2,00
Odber vody	2	1	1	0,1	1,33
Odpad na likvidáciu	1	3	2	0,1	2,00
Priemer	2,10	2,00	1,10		1,73

Zdroj: Vlastné spracovanie

Najlepšie hodnotenie výkonnosti v environmentálnej oblasti dosiahlo Volvo Cars s 2,1 bodmi. V tesnom závесе ich nasleduje Mercedes-Benz Cars s 2,0 bodmi a najnižšiu výkonnosť s pomerne veľkým odstupom mal v sledovanom období koncern Volkswagen Group, ktorého výkony pri jednotlivých ukazovateľoch boli v porovnaní s ostatnými podnikmi slabšie takmer pri všetkých ukazovateľoch.

Slabé stránky vo výkonnosti sledovaných podnikov v environmentálnej oblasti identifikujeme komparáciou hodnotenia pri jednotlivých ukazovateľoch s priemerom, ktorý je uvedený v pravom stĺpci Tabuľky 1. V prípade, že je výkonnosť pri niektorom z ukazovateľov podpriemerná, tak odporučíme danému podniku, aby sa na danú oblasť zamerlal s cieľom zlepšenia, keďže porovnateľné podniky z rovnakého odvetvia majú pri danom ukazovateli vyššiu výkonnosť. Grafické znázornenie hodnotenia výkonnosti pri jednotlivých ukazovateľoch a priemerného hodnotenia pri nami sledovaných podnikoch môžete vidieť na Grafe 1.

Graf 1: Porovnanie výkonnosti podnikov v environmentálnej oblasti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z Grafu 1 je zrejmé, že najväčšou slabinou vo výkonnosti Volvo Cars v environmentálnej oblasti je množstvo odpadu určeného na likvidáciu, kde je výrazne podpriemerné a oproti konkurentom značne zaostáva. Mierne podpriemerný sa ukázal aj výkon Volvo Cars v oblasti emisii CO₂ z materiálov, čo bolo spôsobené najmä vyššou náročnosťou výroby batérií pre BEV vozidlá, ktorých predaj sa medziročne v sledovanom období kontinuálne zvyšoval. V oboch prípadoch si Volvo Cars svoje nedostatky uvedomuje a uvádza vo svojich správach o udržateľnosti ambície na zlepšenie. V oblasti znižovania množstva odpadov vykazujú informácie o spolupráci s dodávateľmi na znižovaní množstva odpadov a zvyšovaní miery recyklácie. Pri ukazovateli emisie CO₂ z materiálov sa najvyšší efekt na zníženie týchto emisií očakáva od vstupu do partnerstva s firmou Northvolt, ktorá je špecialistom na výrobu batérií. V roku 2023 dostali stavebné povolenie na vybudovanie fabriky v Gothenburgu, ktorá bude zameraná len na výrobu najmodernejších batérií pre elektromobily s najnižšou uhlíkovou stopou.

Jediným ukazovateľom Mercedes-Benz Group v environmentálnej oblasti s podpriemerným výkonom bol odber vody pripadajúci na jedno vyrobené vozidlo. Rovnako si však túto slabú stránku uvedomujú a vo svojich správach o udržateľnosti uvádzajú konkrétne opatrenia na ochranu vodných zdrojov a stratégiu na znižovanie jej spotreby. Zaviedli vlastný štandard na ochranu dažďovej vody a spolupracujú s miestnymi čističkami vôd, ktoré miesto pitnej vody dodávajú do výroby upravenú komunálnu odpadovú vodu. Týmto spôsobom sa len v roku 2023 ušetrilo až 123 000m³ čerstvej vody.

Výkonnosť Volkswagen Group v environmentálnej oblasti bola v porovnaní s ostatnými podnikmi najslabšia, čo je vidieť aj na Grafe 1. Pri všetkých ukazovateľoch okrem odpadu určeného na likvidáciu dosiahol podpriemerné hodnotenie výkonnosti. Tou najväčšou slabinou sú dva ukazovatele, ktoré spolu prakticky súvisia, a to množstvo emisií CO₂ z výfukových plynov a podiel predaja BEV vozidiel.

3.2 Analýza výkonnosti podnikov v sociálnej oblasti a identifikácia slabých stránok

V rámci analýzy a hodnotenia výkonnosti podnikov v sociálnej oblasti sa zameriame na ukazovatele fluktuácia zamestnancov, podiel žien na celkovom počte zamestnancov, spravodlivé odmeňovanie zamestnancov a pracovné úrazy a úmrtia. Následne opäť priradíme váhy jednotlivým ukazovateľom na základe dôležitosti pre stakeholderov a porovnáme

výkonnosť jednotlivých výrobcov v sociálnej oblasti. Hodnotenie výkonnosti podnikov v sociálnej oblasti spolu s priemerným hodnotením za jednotlivé ukazovatele a priemerným hodnotením jednotlivých podnikov je uvedené v Tabuľke 2.

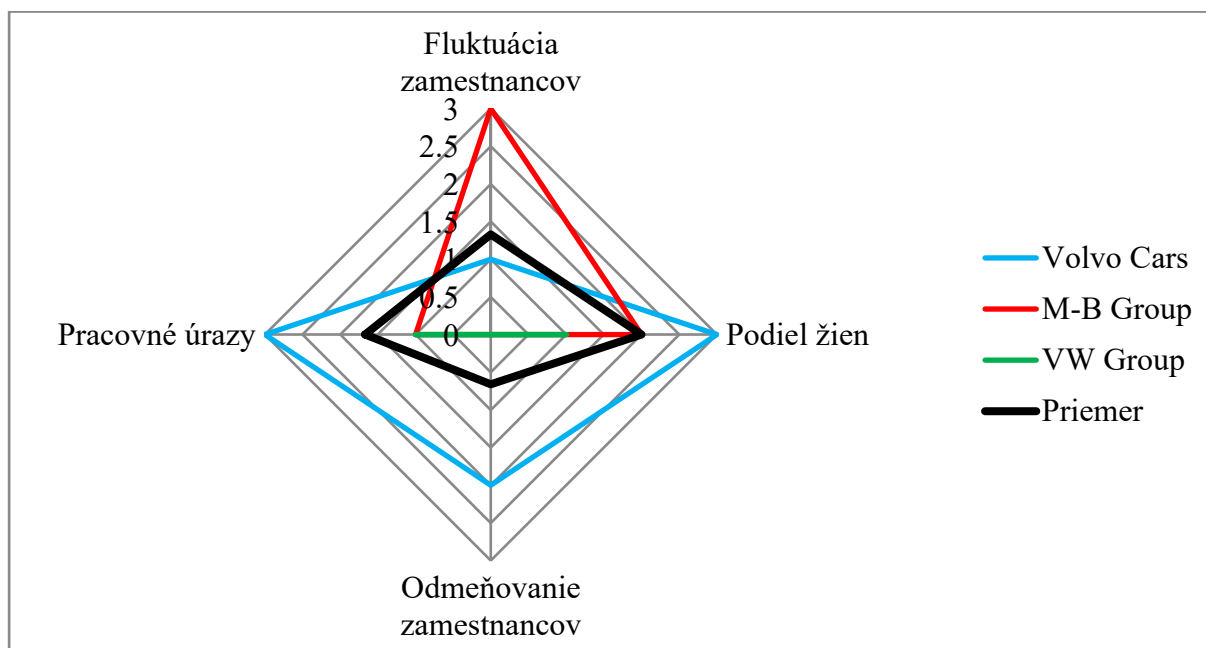
Tabuľka 2: Hodnotenie výkonnosti podnikov v sociálnej oblasti

Podnik Ukazovateľ	Volvo Cars	M-B Group	VW Group	Váha	Priemer
Fluktuácia zamestnancov	1	3	0	0,3	1,33
Podiel žien	3	2	1	0,2	2,00
Odmeňovanie zamestnancov	2	0	0	0,2	0,66
Pracovné úrazy	3	1	1	0,3	1,67
Priemer	2,20	1,60	0,50		1,43

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe hodnôt v Tabuľke 2 môžeme konštatovať, že výkonnosť sledovaných podnikov v sociálnej oblasti bola v porovnaní s výkonnosťou v environmentálnej oblasti nižšia. Spôsobené to bolo najmä nedostupnosťou údajov k niektorým ukazovateľom, kedy sme udeľovali hodnotenie 0 bodov. Najlepšiu výkonnosť v sociálnej oblasti malo v sledovanom období Volvo Cars, ktorého hodnotenie s 2,20 bodmi bolo dokonca vyššie ako v environmentálnej oblasti. S pomerne veľkým odstupom skončil podnik Mercedes-Benz Group s 1,6 bodmi a najhoršie dopadol Volkswagen Group s len 0,5 bodmi, keďže až k dvom ukazovateľom neuvádzali vo svojich správach o udržateľnosti potrebné kvantitatívne údaje.

Slabé stránky vo výkonnosti podnikov v sociálnej oblasti identifikujeme rovnako ako v environmentálnej oblasti komparáciou hodnotenia pri jednotlivých ukazovateľoch s priemerom, ktorý je uvedený v pravom stĺpci Tabuľky 2. Grafické znázornenie hodnotenia výkonnosti podnikov pri jednotlivých ukazovateľoch a priemerného hodnotenia v sociálnej oblasti je zobrazený na Grafe 2.

Graf 2: Porovnanie výkonnosti podnikov v sociálnej oblasti

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výkonnosť Volvo Cars v sociálnej oblasti v sledovanom období bola vo všetkých ukazovateľoch okrem fluktuácie zamestnancov nadpriemerná. Odporúčame sa preto zamerať na analýzu dôvodov odchodov zamestnancov, keďže v každom zo sledovaných rokov dosiahli v porovnaní s konkurenciou z rovnakého odvetvia horšie výsledky.

Najvýraznejšia slabá stránka vo výkonnosti Mercedes-Benz Group v sociálnej oblasti sa ukázala v odmeňovaní zamestnancov, ku ktorému v správach o udržateľnosti nezvereňovali žiadne kvantitatívne údaje, len všeobecné informácie o dôležitosti a zásadách spravodlivého odmeňovania. Odporúčame do ESG reportov zakomponovať aj určitú formu porovnania miezd zamestnancov. Môže ísť napríklad o pomer priemernej mzdy zamestnanca a priemernej mzdy v danej krajine, ktorý využilo vo svojich správach o udržateľnosti aj Volvo Cars.

Výkonnosť Volkswagen Group v sociálnej oblasti sme vyhodnotili ako najhoršiu. Pri ukazovateľoch fluktuácia zamestnancov a odmeňovanie zamestnancov vo svojich správach nezvereňujú potrebné údaje. Pri ukazovateľoch podiel žien na celkovom počte zamestnancov a pracovných úrazoch dosiahli len podpriemerné hodnotenie. Odporúčame v porovnaní s konkurenciou z rovnakého odvetvia správy o udržateľnosti doplniť o konkrétne kvantitatívne údaje, na základe ktorých by bolo možné vyhodnotiť výkon podniku v priebehu času. Snáď najdôležitejšie odporúčanie sa týka bezpečnosti pri práci, keďže Volkswagen Group malo medzi nami sledovanými podnikmi najviac pracovných úrazov, niektoré dokonca smrteľné. Na druhej strane je treba uviesť, že Volkswagen Group je v porovnaní s ostatnými dvomi podnikmi výrazne väčšia s výrazne väčším počtom zamestnancov.

3.3 Analýza výkonnosti podnikov v oblasti riadenia a identifikácia slabých stránok

V oblasti riadenia sme analyzovali a hodnotili výkonnosť podnikov pri ukazovateľoch, ktorými sú podiel žien vo vrcholovom manažmente a dodržiavanie predpisov a podnikateľskej etiky. Dôležitosť vykazovania o týchto ukazovateľoch v oblasti riadenia považujeme za rovnocennú, a preto budú mať pri výpočte priemerného hodnotenia rovnakú váhu. Hodnotenie výkonnosti podnikov v oblasti riadenia spolu s priemerným hodnotením za jednotlivé ukazovatele a priemerným hodnotením jednotlivých podnikov je uvedené v Tabuľke 3.

Tabuľka 3: Hodnotenie výkonnosti podnikov v oblasti riadenia

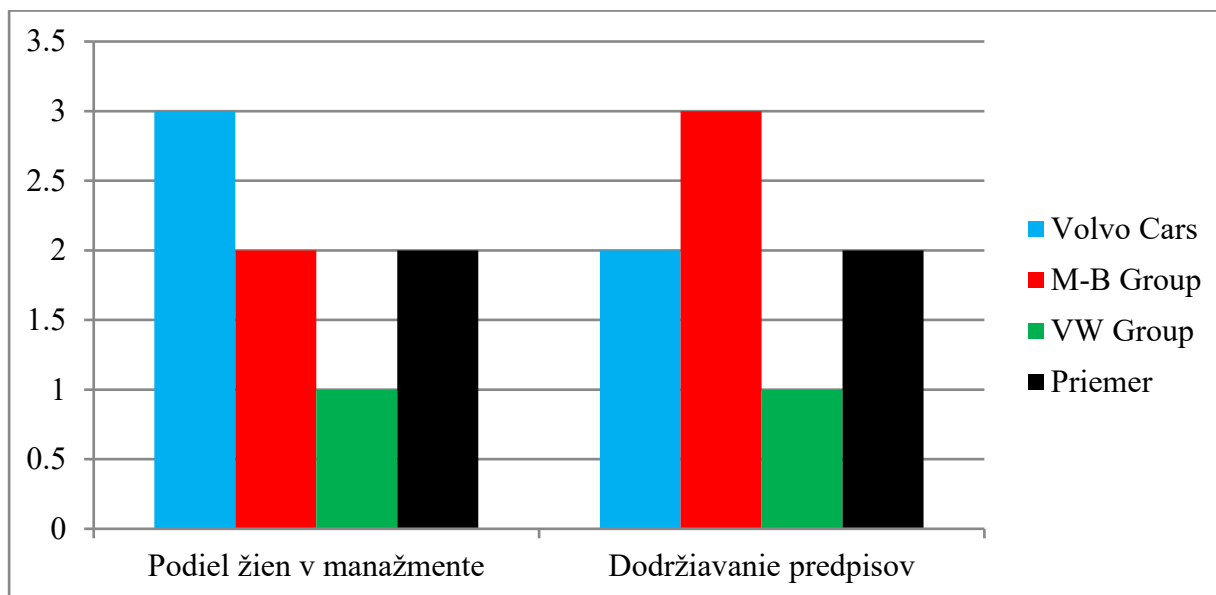
Podnik Ukazovateľ	Volvo Cars	M-B Group	VW Group	Váha	Priemer
Podiel žien v manažmente	3	2	1	1	2,00
Dodržiavanie predpisov	2	3	1	1	2,00
Priemer	2,50	2,50	1,00		2,44

Zdroj: Vlastné spracovanie

Slabé stránky vo výkonnosti podnikov v oblasti riadenia identifikujeme rovnako ako pri predošlých dvoch oblastiach komparáciou hodnotenia jednotlivých ukazovateľov s priemerom, ktorý je uvedený v pravom stĺpci Tabuľky 3. Grafické znázornenie hodnotenia kvality vykazovania pri jednotlivých ukazovateľoch a priemerného hodnotenia v oblasti riadenia je zobrazené na Grafe 3.

Volvo Cars a Mercedes-Benz Group mali pri oboch ukazovateľoch priemerné alebo nadpriemerné hodnotenie výkonnosti. Naopak Volkswagen Group mal pri oboch ukazovateľoch hodnotenie najslabšie a podpriemerné. Odporúčania na zlepšenie výkonnosti v oblasti riadenia preto smerujeme najmä na podnik Volkswagen Group, ktorý má v porovnaní

s nami vybranými konkurentami z rovnakého odvetvia menší podiel žien v manažmente a väčšie množstvo podnetov a porušení rôznych predpisov.

Graf 3: Porovnanie výkonnosti podnikov v oblasti riadenia

Zdroj: Vlastné spracovanie

3.4 Vyhodnotenie ESG výkonnosti sledovaných podnikov

ESG výkonnosť sledovaných podnikov v rokoch 2021-2023 zhodnotíme vytvorením nášho jednotného ratingu. Tento vypočítame pomocou hodnotení výkonnosti podnikov v jednotlivých oblastiach, ktoré sme získali analýzou a hodnotením výkonnosti v predošlej časti práce. Okrem výsledkov analýzy výkonu v jednotlivých oblastiach použijeme aj metódu váhovania, ktorou určíme váhy jednotlivých oblastí podľa dôležitosti pre stakeholderov. Na tento účel opäť použijeme medzinárodný prieskum medzi stakeholdermi Volvo Car Group, ktorý sa realizoval na jeseň roku 2021 a zaoberal sa hlavnými záujmami jednotlivých skupín stakeholderov v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia. S využitím metódy generalizácie tieto výsledky použijeme na stanovenie váh pre všetky sledované podniky, keďže sa jednalo o celosvetový prieskum a všetky podniky pôsobia v rovnakom odvetví. Výstupom z výsledkov tohto prieskumu je zoznam hlavných záujmov jednotlivých skupín stakeholderov. Tieto záujmy sme rozdelili do environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia a na základe podielu ich počtu v jednotlivých oblastiach na celkovom počte hlavných záujmov stakeholderov sme určili váhy pre environmentálnu, sociálnu oblasť a oblasť riadenia.

Tabuľka 4: Určenie váh pre environmentálnu, sociálnu oblasť a oblasť riadenia

Oblasť	Počet tém záujmu	Podiel na celkovom počte	Váha
Environmentálna oblasť	20	50%	0,5
Sociálna oblasť	9	22,5%	0,225
Oblasť riadenia	11	27,5%	0,275
Spolu	40	100%	1

Zdroj: Vlastné spracovanie

Súhrn týchto hodnotení spolu s váhou pre jednotlivé oblasti a vypočítanou hodnotou jednotného ratingu pre ESG výkon sledovaných výrobcov je uvedený v Tabuľke 5. Výpočet

jednotného ratingu pre ESG výkon sledovaných výrobcov sme urobili s využitím váženého aritmetického priemeru hodnotení, ktoré dosiahli podniky v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia.

Tabuľka 5: Výpočet jednotného ratingu pre ESG výkon

Podnik	Volvo Cars	M-B Group	VW Group	Váhy	Priemer
Environmentálna	2,1	2,0	1,1	0,5	1,73
Sociálna	2,2	1,6	0,5	0,225	1,43
Oblasť riadenia	2,5	2,5	1,0	0,275	2,00
Rating ESG výkonu	2,23	2,05	0,94		1,73

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe tohto súhrnného hodnotenia ESG výkonu môžeme posúdiť veľkosť negatívneho vplyvu činností podniku v porovnaní s nami sledovanou konkurenciou v rovnakom odvetví. Najlepším možným teoretickým hodnotením môže byť udelenie 3 bodov, ktoré by získal podnik, ak by bol najlepší vo výkone pri všetkých sledovaných ukazovateľoch. S najlepším hodnotením v našom ratingu a najmenším negatívnym vplyvom svojej činnosti na stakeholderov v porovnaní so sledovanými výrobcami skončilo Volvo Car Group s hodnotením 2,23 bodu. V tesnom závесе s 2,05 bodmi a o niečo väčším negatívnym dopadom na svojich stakeholderov sme vyhodnotili ESG výkon Mercedes-Benz Group. Výrazne najhoršie medzi nami sledovanými podnikmi skončila Volkswagen Group s hodnotením len 0,94 bodu. Na základe toho, že toto hodnotenie sa blíži k hodnote 1,0 môžeme povedať, že vo väčšine ukazovateľov, najmä tých s vyššími váhami, dosahovali v porovnaní s nami sledovanou konkurenciou najhoršie výsledky a negatívny vplyv ich činností hodnotíme medzi nami sledovanými podnikmi za najvyšší. Naše výsledky o vedúcej pozícii severských krajín v oblasti ESG výkonnosti potvrdzujú aj viacerí autori. Podľa Arvidsson et al. (2021), ktorí sa vo svojom výskume zaoberajú kvalitou nefinančného vykazovania podnikov a ich ESG výkonnosti, sa Švédsko radí medzi lídrov v poskytovaní informácií pre stakeholderov a ESG výkonnosti. V tejto oblasti excelujú najmä preto, že v porovnaní s inými krajinami dlhší čas testovali a implementovali rôzne inovatívne stratégie a praktiky. Coelho et al. (2025) vo svojom príspevku uvádzajú, že Švédsko patrí k lídrom v oblasti udržateľnosti na základe vyhodnotenia ukazovateľov využitia obnoviteľných zdrojov a podielu elektromobility. Nemecko získalo pri oboch ukazovateľoch v porovnaní so Švédskom nižšie hodnotenia a autori ho zaradili do klastra krajín, ktoré sú pri hodnotení spomínaných ukazovateľov z hľadiska udržateľnosti vyvážené. Volvo Cars získalo najlepšie hodnotenia aj od rôznych nezávislých ratingových agentúr, ktoré vyhodnocujú ESG výkonnosť podnikov. Medzi najznámejšie patrí napríklad S&P Global Corporate Sustainability Assessment, Sustainalitics ESG Risk Rating, MSCI ESG Rating a ďalšie.

Považujeme však za dôležité podotknúť, že rozdiely v našom ESG ratingu nepredstavujú objektívne reálne rozdiely v ESG výkonnosti podnikov, keďže sme použili systém hodnotenia s celočíselnou bodovou hodnotou od 0 do 3 bodov. ESG rating Volkswagen Group s hodnotou 0,94 tak neznamená, že ich ESG výkonnosť je viac než 2x horšia v porovnaní s ostatnými podnikmi. Objektívne to znamená, že Volkswagen Group mala vo väčšine nami sledovaných ukazovateľov najnižšiu výkonnosť. V poslednom stĺpci Tabuľky 5 sú uvedené aj priemerné hodnotenia za jednotlivé oblasti. Na základe týchto hodnôt môžeme povedať, že najlepšiu výkonnosť dosahovali nami sledované podniky v rokoch 2021–2023 v oblasti riadenia. S hodnotením 1,73 bodu skončilo priemerné hodnotenie výkonu týchto podnikov v

environmentálnej oblasti a najslabší výkon dosahovali podniky v sociálnej oblasti s priemerom len 1,43 bodu.

Rovnako považujeme za dôležité spomenúť isté obmedzenia tohto príspevku, ktoré môžu viesť k metodologickým skresleniam výsledkov. Tieto súvisia najmä s obmedzeným počtom sledovaných podnikov. V príspevku sa zaoberáme hodnotením ESG výkonnosti troch vybraných výrobcov osobných automobilov, ktorí predstavujú len malú časť z celkového počtu výrobcov osobných automobilov na svete. Druhým obmedzením tohto príspevku sú jednostranné zdroje údajov, ktoré predstavujú vstupy pre hodnotenie ESG výkonnosti podnikov. V príspevku sme vychádzali len z nefinančného vykazovania a údajov zverejnených samotnými podnikmi, ktoré majú niekedy tendenciu tieto údaje prikrášľovať.

ZÁVER

Tento príspevok sa zaoberal analýzou ESG výkonnosti podnikov z odvetvia automobilového priemyslu na základe informácií dostupných v ich nefinančnom vykazovaní. Tradícia ESG reportingu a začatie jeho využívania sa v jednotlivých krajinách rôznia. V krajinách severnej Európy, ako napríklad Švédsko, bolo vykazovanie o udržateľnosti zavedené ešte pred legislatívou Európskej únie. V iných krajinách, ako napríklad Nemecko, došlo k jeho zavedeniu až transpozíciou smerníc Európskej únie do národného právneho poriadku. V príspevku sme sa preto zaoberali tým, či sa preukáže lepšia ESG výkonnosť podniku v krajine s dlhšou tradíciou ESG reportingu v porovnaní s podnikmi z krajiny s kratšou tradíciou nefinančného výkazníctva. Vďaka CSRD smernici Európskej únie sa však bude povinnosť nefinančného vykazovania postupne dotýkať čoraz väčšieho počtu podnikov a ešte väčšieho množstva podnikov sa dotkne nepriamo v rámci dodávateľských reťazcov. Je predpoklad, že množstvo podnikov pristúpi k ESG reportingu dobrovoľne, s cieľom zlepšiť svoje vzťahy so stakeholdermi, zvýšiť svoju dôveryhodnosť a konkurencieschopnosť, čo bude tieto podniky nútiť k dosahovaniu čo najlepšej ESG výkonnosti.

Hlavným cieľom príspevku bolo na základe analýzy nefinančného výkazníctva vyhodnotiť ESG výkonnosť podnikov z odvetvia automobilového priemyslu v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia a následne navrhnúť odporúčania, kde by sa mali jednotlivé podniky zlepšiť na základe komparácie s podnikmi z rovnakého odvetvia.

V úvode príspevku sme sa zaoberali vybranými základnými teoretickými východiskami nefinančného výkazníctva. Venovali sme sa vývoju legislatívneho rámca pre nefinančné vykazovanie v Európskej únii, charakterizovali sme nefinančné výkazníctvo – ESG reporting a zadefinovali sme aj pojem ESG výkonnosť. V druhej časti príspevku sme sa venovali cieľu práce, metodike práce a metódam skúmania. Hlavná časť príspevku je venovaná analýze nefinančného vykazovania vybraných podnikov a vyhodnoteniu ESG výkonnosti podnikov pri vybraných ukazovateľoch. Vytvorili sme tiež jednotný rating, ktorý hodnotí ESG výkonnosť týchto podnikov a identifikovali slabé miesta v porovnaní s ostatnými podnikmi, na ktoré sa odporúčame podnikom zamerať s cieľom zvýšenia ich výkonnosti v environmentálnej, sociálnej oblasti a oblasti riadenia.

Z výsledkov analýzy môžeme konštatovať, že existujú rozdiely v ESG výkonnosti podnikov v krajinách, kde má nefinančné výkazníctvo dlhšiu históriu, v porovnaní s krajinami, kde bol ESG reporting zavedený len v posledných rokoch. Ukázalo sa, že najlepšiu ESG výkonnosť medzi nami vybranými podnikmi malo v sledovanom období Volvo Cars, ktoré sídli vo Švédsku, kde majú dlhšiu tradíciu nefinančného výkazníctva v porovnaní s Nemeckom, kde sídli ďalšie dva vybrané podniky. Napriek tomu má však každý zo sledovaných podnikov pri niektorých ukazovateľoch v porovnaní s konkurenciou silné aj slabé stránky.

POĎAKOVANIE

Tento článok vznikol s podporou grantovej schémy VEGA 1/0120/25 „Výskum paradigiem a determinantov procesov riadenia a implementácie ESG v kontexte požadovanej finančnej výkonnosti podnikov a zmien vyplývajúcich z CSRD smernice“.

LITERATÚRA

AGBAKWURU, V., ONYENAHAZI, O. B., ANTWI, B. O. et al. 2024. The Impact of Environmental, Social, and Governance (ESG) Reporting on Corporate Financial Performance. In: *International Journal of Research Publication and Reviews* [online]. [S. l.]: Genensis Global Publication, 5(9), s.3629-3644 [cit. 2026-01-30]. ISSN 2582-7421. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.55248/gengpi.5.0924.2710>

ARVIDSSON, S., DUMAY, J. 2021. Corporate ESG reporting quantity, quality and performance: Where to now for environmental policy and practice?. In: *Business Strategy and Environment* [online]. John Wiley & Sons Ltd., 31 (3), s.1091-1100 [cit. 2026-03-17]. ISSN 1099-0836. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1002/bse.2937>

Annual and sustainability report 2021 [online]. Gothenburg: Volvo Car Group, 2022, 197 s. [cit. 2026-01-11]. Dostupné na internete: <https://vp272.alertir.com/afw/files/press/volvocar/202204044874-1.pdf>

Annual and sustainability report 2022 [online]. Gothenburg: Volvo Car Group, 2023, 205 s. [cit. 2026-01-11]. Dostupné na internete: <https://vp272.alertir.com/afw/files/press/volvocar/202303076447-1.pdf>

Annual and sustainability report 2023 [online]. Gothenburg: Volvo Car Group, 2024, 204 s. [cit. 2026-01-11]. Dostupné na internete: <https://vp272.alertir.com/afw/files/press/volvocar/202403050374-1.pdf>

Annual report 2021 [online]. Wolfsburg: Volkswagen AG, 2022, 394 s. [cit. 2026-01-12]. Dostupné na internete: https://uploads.vw-mms.de/system/production/documents/cws/001/791/file_en/294a66ed40e570ea9dce9464773054069ecda16f/Y_2021_e.pdf?1712658735

Annual report 2022 [online]. Wolfsburg: Volkswagen AG, 2023, 489 s. [cit. 2026-01-12]. Dostupné na internete: https://uploads.vw-mms.de/system/production/documents/cws/001/677/file_en/8bf85b8f8987b66fb9492394ebb6886d7fc68e5b/Y_2022_e.pdf?1682597523

Annual report 2023 [online]. Wolfsburg: Volkswagen AG, 2024, 464 s. [cit. 2026-01-12]. Dostupné na internete: https://uploads.vw-mms.de/system/production/documents/cws/002/671/file_en/0638247dc949c755ddfa5ceba53df467a704db17/Y_2023_e.pdf?1710307376

AZIZ, N. H. A., ALSHDAIFAT, S. M. 2024. ESG Reporting: Impacts, Benefits and Challenges. In: *Sustainable Horizons for Business, Education, and Technology: Interdisciplinary insights* [online]. Singapore: Springer, s. 69-76 [cit. 2026-2-21]. ISBN 978-981-97-2981-4. Dostupné na internete: https://doi.org/10.1007/978-981-97-2981-4_5

BASHIR, Y., ZHAO, Y., QIU, H. et al. 2023. Environmental, Social, and Governance Performance and Value Creation in Product Market: Evidence from Emerging Economies. In: *Journal of Risk and Financial Management* [online]. Basel: MDPI, 16 (12), s. 1-21. [cit. 2026-03-03]. ISSN: 1911-8074. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.3390/jrfm16120517>

BINDEEBA, D. S., TUKAMUSHABA, E. K., BAKASHABA, R. 2025. Digital levers for sustainability: a meta-analytic review of digital transformation's influence on ESG performance. In: *Cogent Business & Management* [online]. Londýn: Informa UK Limited, 12 (1), [cit. 2026-03-03]. ISSN: 2331-1975. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1080/23311975.2025.2564919>

CHRISTIAVAN, Y. J., JUNIO, G. A., MANURUNG, R. 2026. The Effect of Environmental, Social, and Governance Performance on Firm Value with Proper Rating as A Moderating Variable. In: *International Journal of Organizational Behavior and Policy* [online]. Surabaya: Accounting Department, School of Business and Management - Universitas Kristen Petra, 5 (1), s. 43-58. [cit. 2026-03-03]. ISSN: 2961-9548. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.9744/ijobp.5.1.171-186>

COELHO, C., NEVES, C., CRUZ-JESUS, F. 2025. Exploring the EU sustainability divide: Analyzing disparities in climate investments. In: *Energy Policy* [online]. Amsterdam: Elsevier Ltd. (206). s. 1-16. [cit. 2026-03-17]. ISSN: 0301-4215. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2025.114701>

D'ALLURA, G.M., BANNÒ, M., LEGGERINI, CH. et al. 2025. When Diversity Meets Family Owners: ESG Performance in European Publicly Listed Firms. In: *Corporate Social Responsibility and Environmental Management* [online]. Bangkok, ERP Environment and John Wiley & Sons Ltd. s.1-20 [cit. 2026-03-03]. ISSN 1535-3966. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1002/csr.70264>

EURÓPSKY PARLAMENT, 2020. *Taxonómia EÚ: zelené investície na podporu udržateľného financovania* [online]. Štrasburg: Európsky parlament, 15.06.2020. [cit. 2026-03-12]. Dostupné na internete: <https://www.europarl.europa.eu/topics/sk/article/20200604STO80509/taxonomia-eu-zelene-investicie-na-podporu-udrzatelneho-financovania>

KHICHI, M. K. 2024. Technology and Artificial Intelligence's Impact on ESG Reporting Quality. In: *International Journal of Innovations & Research Analysis* [online]. Jaipur: Inspira, 4(3), s. 161-169 [cit. 2025-12-29]. ISSN 2583-0295. Dostupné na internete: [https://doi.org/10.62823/IJIRA/4.3\(I\).6899](https://doi.org/10.62823/IJIRA/4.3(I).6899)

MBHALATI, M.L., MASEHELA, F.K. 2024. ESG and SDG Reporting Practices: A Qualitative Review of the Lessons from the Top 30 FTSE/JSE-Listed Companies. In: MHLANGA, D., DZINGIRAI, M. *Fostering Long-Term Sustainable Development in Africa: Overcoming Poverty, Inequality, and Unemployment* [online]. Cham: Springer, s. 211-244 [cit. 2026-01-30]. ISBN 978-3-031-61321-0. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-61321-0>

MIO, CH., AGOSTINI, M., SCARPA, F. 2024. *Sustainability Reporting: Concepcion, International Approaches and Double Materiality in Action* [online]. Cham: Springer, 185 s. [cit. 2026-03-12]. ISBN 978-3-031-58449-7. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-58449-7>

PwC. 2025. *ESG reporting a príprava správy o udržateľnosti* [online]. Bratislava: PwC, 2025. [cit. 2026-01-30]. Dostupné na internete: <https://www.pwc.com/sk/sk/esg-zodpovedne-podnikanie/esg-reporting.html>

SONKO, K.NM, SONKO. M. 2023. *Demystifying Environmental, Social and Governance (ESG): Charting the ESG Course in Africa* [online]. Cham: Springer, 297 s. [cit. 2026-01-30]. ISBN 978-3-031-35867-8. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-35867-8>

Sustainability report 2021 [online]. Stuttgart: Mercedes-Benz Group AG, 2022, 289 s. [cit. 2026-01-19]. Dostupné na internete: <https://group.mercedes-benz.com/documents/sustainability/reports/mercedes-benz-sustainability-report-2021.pdf>

Sustainability report 2021 [online]. Wolfsburg: Volkswagen AG, 2022, 110 s. [cit. 2026-01-21]. Dostupné na internete: https://uploads.vw-mms.de/system/production/documents/cws/001/666/file_en/c3dcf99470771176f3350b3da6687efc8675ea10/Nonfinancia1_Report_2021_en.pdf?1682331247

Sustainability report 2022 [online]. Stuttgart: Mercedes-Benz Group AG, 2023, 257 s. [cit. 2026-01-19]. Dostupné na internete: <https://group.mercedes-benz.com/documents/sustainability/reports/mercedes-benz-sustainability-report-2022.pdf>

Sustainability report 2022 [online]. Wolfsburg: Volkswagen AG, 2023, 118 s. [cit. 2026-01-21]. Dostupné na internete: https://uploads.vw-mms.de/system/production/documents/cws/001/644/file_en/7acea9ea244714660b1ba82d80e4acc4bc21c752/2022_Sustainability_Report.pdf?1687875516

Sustainability report 2023 [online]. Stuttgart: Mercedes-Benz Group AG, 2024, 258 s. [cit. 2026-01-19]. Dostupné na internete: <https://group.mercedes-benz.com/documents/sustainability/reports/mercedes-benz-sustainability-report-2023.pdf>

Sustainability report 2023 [online]. Wolfsburg: Volkswagen AG, 2024, 135 s. [cit. 2026-01-21]. Dostupné na internete: https://uploads.vw-mms.de/system/production/documents/cws/002/674/file_en/912a475685ada015c1ad3e8c5f193f783bb74b10/2023_Volkswagen_Group_Sustainability_Report.pdf?1710947082

TASCIONE, V., CORSI, K., MANCA, G. 2024. The Proposal for the New Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD): Towards Better Environmental Data in Sustainability Reporting. In: LAGIOIA, G., PAIANO, A., AMICARELLI, V. et. al., editori: *Inovation, Quality and Sustainability for a Resilient Circular Economy: The Role of Commodity Science, Volume 2* [online]. Cham: Springer, s. 317-323. [cit. 2026-03-12]. ISBN 978-3-031-55206-9. Dostupné na internete: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-55206-9>